

LBRIS

We know
books

Ștefan Sabău

**ADEVĂRATA
COMOARĂ**

(testament politic)

*ediția a II-a
revăzută și adăugită*

**LIMES
2022**

CUPRINS

Revelația unei întrebări.....	7
Discurs I	11
Adevărata credință	14
O carte fermecătoare de citire: Jurnalul fericirii.....	16
Adevărata bogăție.....	18
Adevărata viață.....	20
Adevărata înțelepciune	23
O carte fermecătoare de citire: Limbajul lui Dumnezeu.....	25
Adevărata bucurie	26
Adevărata familie	27
Gând de taină și de tihnă	29
Discurs II	30
Adevărata iubire.....	35
O carte fermecătoare de citire: Creștinismul redus la esențe....	37
Adevărata milostenie	38
Urcuș spre lumina tainică a Învierii	40
O carte fermecătoare de citire: Puterea prezentului.....	43
Născut, iar nu făcut	44
O carte fermecătoare de citire: Memorii.....	46
Adevăratul curaj.....	48
Adevăratul patriotism	50
Adevărata întrebare	52
Adevărata fericire.....	54
O carte fermecătoare de citire: Marea teoremă a lui Fermat....	56

Adevărata evlavie	58
Despre tinerețe	60
Examen de capacitate	62
Graba, o formă de frivolitate	63
Despre entuziasm, în prag de sărbătoare	66
Printre rânduri	68
Cel mai onest prieten	70
Discurs III	73
Frica de propria imagine	77
Despre libertate	83
Smerită tâlcuire a unei dedicații	89
Love story – povestea unei crime	92
Decalogul smereniei	102
Delta despătimirii cu trei brațe	107
Allen Carr – un înger care tulbură apa	110
Se dă... Se cere	118
Introducere în Psalmii lui Ștefan	120
Huedin-divin	160
Introducere în profețiile Psalmilor lui Ștefan	164
Introducere în intersecțiile lui Ștefan	168
Fericirea și alcoolul	173
Dorul meu: Bartolomeu	178
În memoria tatălui	186
Bucuria și durerea mea	189
Lasă-le să se coacă!	197
Hărțuirea sexuală	199
Unde-i dragostea?	201
Despre viclenie	206
Mediocritatea și cultivarea ei	211
Simțul umorului	214
Refuzul cadoului	217
Lenea	221
Proiect de toast la nunta fetei	223

Dumnezeu lucrează prin oameni	225
Feminism	230
Despre virtute cu onestitate	234
M-am înșelat	238
Un om cât un apostol	241
Epilog	248
Note	251

Motto 1:

*...unde-ți este comoara,
acolo-ți va fi și inima!*

(Matei 6, 21)

Motto 2:

*... ce-i folosește omului să câștige
lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul?*

(Marcu 8, 36)

Revelația unei întrebări

Copiii au, prin candoarea și uimitorul lor simț de înregistrare a realității, un avantaj clar față de noi, adulții.

Așa se explică, în parte, zâmbetul lor prin somn, simpatia ori antipatia manifestate la prima vedere și multe alte *evaluări*, incredibil de precise, pe care le fac cu mulți ani înainte de a și le putea justifica!

Aceste trăsături, ce țin de grația copilăriei, le pierd odată cu înaintarea în vârstă. Puțini sunt cei conștienți de pierderea suferită. Toți copiii doresc să crească mari; nu văd în asta altceva decât avantaje. Și, de aceea, puțini sunt cei care iau în serios amenințarea lui Iisus Hristos referitoare la condiția intrării în împărăția cerurilor: *Lăsați copiii să vină la Mine [...], că a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu... Cel ce nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil, nu va intra în ea* (Marcu 10, 14-15).

Modul în care tratăm această pierdere a candorii se poate explica prin faptul că identificăm copilăria cu inconștiența. Este, să recunoaștem, un mod destul de superficial de a trata lucrurile; și chiar păgubos, în același timp.

Dacă facem un efort să ne amintim câte ceva din vremea copilăriei noastre, atunci e foarte probabil că

lucrurile pe care ni le vom aminti ne vor stârni un ușor amuzament ori, în cel mai bun caz, un surâs de superioară îngăduință. Ne vom aminti jocurile *de-a v-ați ascunselea*, sau *ciondănelile* dintre noi, copiii, repede uitate, fără să fi fost nevoie de vreun împăciuitoare ori judecător, care să ne împartă dreptatea. Aveau acele relații dintre noi o putere de regenerare greu de înțeles pentru adultul de acum.

Pentru a înlătura posibila neîncredere dintre noi, foloseam tot felul de teste; uneori îl puneam pe celălalt să *se jure că spune adevărul*, alteori îi ceream să *se jure și să fie gârbov ca un covrig dacă minte* și multe alte asemenea obiceiuri de mult uitate.

Toate aceste practici copilărești aveau darul de a ne ajuta să prevenim conflictele dintre noi ori, dacă apăreau, să le depășim. Nici prin cap nu ne-ar fi trecut să apelăm la părinți, pentru a ne pârî unii pe alții.

Expresiile de genul *te spun la tata* erau aproape inexistente, pentru că nimeni nu dorea să trădeze pacea și buna înțelegere dintre noi. Unul dintre obiceiurile foarte răspândite printre noi – copiii – era acela de a pune, atunci când apăreau *situații de criză*, întrebarea: *Tu chiar crezi ce spui?*

Această întrebare, pusă mai în glumă ori mai în serios, este foarte importantă pentru cel care o pune.

În primul rând, întrebarea este sigur în stare, prin forma ei neașteptată, să întrerupă dulceața și tihna oricărei conversații; este, deci, de natură să bruscheze dintr-odată dialogul printr-o atenționare imperativă a interlocutorului. Cel întrebat, vrând-nevrând, va trebui să-și revadă poziția, să o pună sub semnul întrebării, să și-o verifice. Cel care întreabă se comportă ca un incul-

pat aflat în fața unei *sentințe*. Nu dorim să discutăm aici natura sentinței: fie că-i este favorabilă, fie că-i este nefavorabilă, cel care întreabă vrea să cunoască hotărârea definitivă pentru a ști cum să reacționeze; cu alte cuvinte, dorește un *verdict*; vrea ca reacția sa să fie întemeiată pe o certitudine.

Dar cine poate să-i ofere această certitudine?

Inconștient, el face apel la o instanță superioară a interlocutorului său. O astfel de instanță ar putea fi foarte bine un prieten mai mare al celor doi, un martor al discuției sau cineva acceptat ca atare de cei doi.

Oricare dintre aceste instanțe ar avea capacitatea să valideze sau să invalideze sentința dată. Nu se solicită niciuna dintre aceste instanțe. Și, cu toate acestea, procedeul celui care întreabă este uluitor de ingenios: copilul folosește drept *cale de atac a sentinței*, fără să aibă cunoștințe juridice, *recursul*. El nu face altceva decât un recurs la instanța supremă a celuiilalt!

Care este instanța supremă a celuiilalt?

Credința sa!

Iată surpriza!

Procedeul descris de această întrebare, aparent puerilă, este de o coerență și eficiență demne de invidiat. Copilul simte, intuiește, ceea ce adultul de mai târziu va constata după multă trudă, și anume, faptul că **treapta cea mai înaltă de seriozitate pe care poate urca omul în viață este credința.**

Este uimitor faptul că un copil, căutând sincer o instanță supremă capabilă să dea un verdict, a găsit-o în această virtute a omului: credința sa. Și pentru că rostul întrebării – *tu chiar crezi ce spui?* – este de a dobândi **o certitudine** în legătură cu cele spuse de interlocutor, este surprinzătoare precizia cu care este vizată ținta: un singur trup are drept inimă **certitudinea** și acesta este trupul credinței, după cum ne asigură marele nostru teolog Dumitru Stăniloae în cartea sa *Iisus Hristos sau Restaurarea omului*, când spune că „*inima credinței e certitudinea.*“

Iată cum, ușurința cu care ființa umană e dispusă să pronunțe sentințe, încă din copilărie, este amendată cu această întrebare tulburătoare!

Cine este (dispus ori) în stare să pronunțe o sentință, acela este somat să își asume răspunderea și pentru pronunțarea unui verdict, adică pentru o hotărâre definitivă.

Condiția e simplă: ce crede el despre propria sentință; dacă el crede că sentința lui e dreaptă, atunci este îndemnat să o transforme în hotărâre definitivă, în verdict; dacă, în schimb, se îndoiește de dreptatea sentinței sale, atunci este îndemnat să renunțe la ea.

Acest blând îndemn, prin faptul că îl obligă pe interlocutor la asumarea răspunderii în legătură cu cele spuse, este o șansă pentru acesta, pe drumul la capătul căruia omul se transformă din individ în personalitate, cum ne spune același Dumitru Stăniloae în cartea citată, când afirmă că „*sentimentul de răspundere este condiția esențială a personalității.*“

Discurs I

Lansare de carte: *Psalmii suferinței mântuitoare*,
Polul Cultural Clujean, Librăria „Universității”, 19 februarie 2009

*Nu este alta mai frumoasă și mai de folos în toată
viața omului zăbavă decât cetitul cărților*
(Miron Costin)

Bună ziua tuturor!

Vă mulțumim că... ne-ați onorat cu prezența
dumneavoastră!

Aș fi preferat să nu vorbesc la acest eveniment; făcând efortul să-mi explic mie însumi această preferință, am constatat că există suficiente exemple în care oamenii nu simt nevoia să vorbească despre munca lor. Dresorul își prezintă în fața publicului în mod tăcut numărul de dresaj; pictorul își lasă în voia ochilor, a inimii și a minții publicului tablourile sale, în cea mai deplină tăcere; artificierii, de asemenea, tăcuți și anonimi, ne lasă în fața spectacolului fără nicio informație despre ei și truda lor.

Am fost convins totuși să vorbesc și atunci m-am gândit să continuăm dialogul imaginar (lector-autor) din *Mărturisirea* de pe coperta cărții. Vom răspunde așadar în cele ce urmează unor posibile întrebări.

1) Cât de nefiresc este să debutezi în poezie la această vârstă? – ar putea fi o întrebare grea, nu lipsită de malițiozitate.

Trebuie să recunoaștem că este cea mai dificilă întrebare care ni se poate pune, dar care ar putea avea și cel mai frumos răspuns posibil. Ne-am tot întrebat și noi, știind că bărbatul la 20 de ani e poet, la 30-40 de ani e un bun profesionist, iar de la 50 de ani încolo e politician. Am constatat că e doar un paradox aparent acest caz. Când ai luat în serios amenințarea lui Iisus Hristos care ne somează că *de nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor*, atunci te oprești brusc din drum, cumpănești bine și, sub imboldul harului, o rupi la fugă înapoi, înspre copilărie. Noi credem că am ajuns înapoi până la adolescență și asta explică pe deplin un debut în poezie la vârsta asta.

2) Câte persoane, personalități există fără de care proiectul cărții nu s-ar fi născut? – ar putea fi o altă întrebare.

La această întrebare, răspundem fără nicio ezitare că există multe, foarte multe persoane față de care ne simțim îndatorați. Unele dintre ele nici măcar nu pot bănuși acest lucru. Altele sunt aici de față. Dacă am fi constrânși să numim patru dintre acestea, atunci am spune că datorăm enorm:

- profesoarei de limba română din liceu, Doamna Șerb Florica;
- profesoarei de bună-cuviință din ultimii 33 de ani, soția mea;
- celebrului convertit Monahul Nicolae de la Rohia;
- marelui teolog Dumitru Săniloae.

3) Ar putea avea această carte a debutului un proiect care să-i urmeze?

Este o întrebare standard, care se pune de obicei.

Am vrea să credem că da, nu ne vom opri aici, având în vedere textul ales ca motto în cartea debutului: *Cânta-voi Domnului în viața mea. Cânta-voi Dumnezeului meu cât voi fi*. Am numi acest proiect (provizoriu) *Psalmii fericirii*.^{*} Când descoperi că suferința poate fi mântuitoare, nu poți fi decât fericit. Când iubești pe toată lumea, simți că te iubesc toți, cum ne asigură Părintele Porfirie. E taina Bisericii noastre.

4) Ce motto ar putea avea această carte?

Unul tare drag inimilor noastre, aparținând Părintelui Stăniloae care spune că: *iubirea e dovada existenței noastre eterne și mijlocul desăvârșirii noastre*; care a fost prologul crezului nostru rostit la prezenta festivitate.

Acestor întrebări ne-a făcut plăcere să le răspundem în fața dumneavoastră.

Oricăror altor întrebări, tragem nădejdea să le răspundă cartea celor 50 de psalmi, pentru că acest număr – 50 – a fost consacrat iertării și îngăduinței, cum spune Origen.

Vă mulțumim din suflet că ne-ați înfrumusețat această zi deosebită cu prezența dumneavoastră!

Vă propunem să ne bucurăm de prilejul acestei întâlniri, cultivate cu religiozitate de Editura la care am avut onoarea să debutez, servind un pahar de vin care, ne asigură Psalmistul David, *veselește inima omului*.

^{*} proiect concretizat ulterior în cartea *Psalmii bucuriei mântuitoare*.

Adevărata credință

Adevărata credință, ne asigură marele teolog Dumitru Stăniloae, „*e certitudinea despre existența lui Dumnezeu, ca realitate personală supremă.*”

Pentru creștinul adevărat, această certitudine nu este rodul acumulării unor cunoștințe religioase; în fond și calculatorul înmagazinează multiple cunoștințe, dar niciun om de bun simț nu și-ar pune vreodată problema *credinței* calculatorului.

Asta nu înseamnă că dobândirea cunoștințelor religioase nu ar fi necesară ori nu ar fi folositoare.

Ceea ce îl deosebește însă pe credincios de necredincios nu sunt cunoștințele religioase, ci convingerile religioase.

Joris Karl Huysmans, citat de Nicolae Steinhardt în capodopera sa *Dăruind vei dobândi*, ne dezvăluie cu toată limpezimea această realitate: „*credința mea nu se sprijină nici pe rațiunea mea, nici pe percepțiile simțurilor mele; ea ține de un simțământ lăuntric, de o siguranță dobândită prin dovezi lăuntrice.*”

Textul confirmă în mod strălucit definiția dată de Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Evrei (11, 1):

„*credința este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor nevăzute.*”

Ce importanță are înțelegerea corectă a credinței adevărate pentru credinciosul zilelor noastre?

Aflat într-o lume desacralizată, lipsită de repere autentice, o astfel de înțelegere îl pune pe omul contemporan la adăpost de orice sminteală și de orice confuzie. O astfel de înțelegere îl pune pe credincios la adăpost, într-o lume bântuită de goana (ne bună) după senzațional cu orice preț, de bombardamentul canalelor de televiziune, cu tot felul de emisiuni (care mai de care) pseudoștiințifice, de manipulare perfidă și înșelătoria nesimțită, promovate pe toate canalele.

Adevărata credință este o grandioasă catedrală a spiritului, în care se așază armonios toate cunoștințele și experiențele dobândite în viața omului, ca odoare de mare preț.

Înțelegându-și propriile valori și credințe, creștinul autentic poate rămâne un mărturisitor* dârz și neînfricat al lui Iisus Hristos Cel înviat. Imposibil de manipulat, atâta vreme cât nu-și pierde acest mare dar, adevărata credință.

* ... așa cum declară acesta în fața preotului, la Sfânta Liturghie, în dialogul din final:

Preotul:

Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.

Strana:

Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.